

1) Ὁ μὴ ἐμφανίζων ἀκόμη ὀδοντοφυΐαν *Λεξ.* Ἐλευθερουδ. 2) Ὁ ἐφ' οὗ μετὰ δυσκολίας δύνανται νὰ μπηχθοῦν οἱ ὀδόντες, σκληρὸς ΚΧατζόπ. ἐνθ' ἄν.: οἱ εὐζῶνοι ροκανίζουσι ψηλὰ ὡς τοὺς βράχους τὴν ἀδόντισσιν αλέττα.

ἄδοντος ἐπίθ. Εὐβ. (Λίμν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. δόντι.

Ὁ μὴ δεικνύων τοὺς ὀδόντας, ὁ ἔχων κλεισμένον τὸ στόμα, ἐν παιδιᾷ, καθ' ἣν οἱ παῖδες ὑπερπηδῶντες μὲ λειστον τὸ στόμα ἕτερον παῖδα κύπτοντα, ἀναφωνοῦν ἄδοντος! Πβ. ἀμίλητος.

ἀδόξαστος ὁ, σύνηθ. ἀδόξαστους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. δοξαστός <δοξάζω. Πβ. ἀρχ. ἐπίθ. ἀδόξαστος.

Ὁ διάβολος (ὡς ἀνάξιος νὰ δοξάζεται) σύνηθ.: Ἀνάθεμα νὰ γῇ ὁ ἀδόξαστος! (κατηραμένος ἔστω ὁ διάβολος!) Περίδ. || Φρ. Τοῦ ἄλλαξα τὸν ἀδόξαστο ἢ θὰ τοῦ ἀλλάξω τὸν ἀδόξαστο ὡς τὸ ξύλο (τὸν ἔδειρα ἢ θὰ τὸν δείρω ἀνηλεῶς) σύνηθ. (πβ. φρ. τοῦ ἄλλαξα τὴν πίστι). Θά σ' ψάλλω τὸν ἀδόξαστον (κατ' ἐπέκτ., θὰ σοῦ ψάλλω τὸν ἀναβαλλόμενον) Αἰτωλ.

ἀδόξευτος ἐπίθ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δοξευτός <δοξεύω.

Ὁ μὴ ξανθεὺς, ὁ μὴ κατεργασθεὺς, ἐπὶ βάμβακος ἢ ἐρίου: Παδάκι ἀδόξευτο.

ἄδορος ἐπίθ. Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. δόρος.

Ὁ μὴ ἔχων δόρος, ἥτοι ἀργυλῶδες χῶμα, διὰ τοῦ ὁποίου στεγάζουν τὰς οἰκίας: Ἄδορο σπίτι. Πβ. ἀδωρωτος.

ἀδόρωτος ἐπίθ. Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δωρωτός <δωρώνω.

Ὁ μὴ ἐπιστρωθεὺς διὰ στρώματος πηλοῦ, ἐπὶ στέγης οἰκίας: Τὸ σπίτι ἀκόμα εἶναι ἀδόρωτο. Πβ. ἄδορος.

-ἄδος κατάλ. παραγωγική, περὶ ἧς ἰδ. -ἄτος.

ἄδοτος ἐπίθ. Ἄνδρ. Κεφαλλ. κ. ἀ. — Λεξ. Περίδ. ἄδουτους Θεσσ. Μακεδ. ἄδοχτος Πόντ. (Σάντ.) ἄδοστος Κρήτ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἄδοτος. Τὸ ἄδοστος προσέλαβε τὸ σ κατὰ τὰ πολλὰ εἰς -στος.

1) Ὁ μὴ δοθεὺς ἐνθ' ἄν.: Τὰ ἔχει ἄδοτα τὰ λεφτά, τὸ ἔχει ἄδοτο τὸ σπίτι - τὸ νοίκι κττ. Κεφαλλ. Ἄδουτα ἀκόμα εἶναι τὰ δουσίματα (δὲν κατεβλήθησαν ἀκόμη οἱ φόροι) Θεσσ. 2) Ἀπώλητος Ἄνδρ. Κρήτ. Παξ. κ. ἀ.: Τὸ ἔχω ἄδοτο τὸ λεμόνι (τὸν καρπὸν τῶν λεμονεῶν) Ἄνδρ. Ἐχομεν καὶ τὸ λάδι ἄδοτο καὶ γι' αὐτὸ στενοχωρεῖώμαστε λίγο ἀπὸ λεφτὰ Παξ. Ἐχω δὴ μὰρτηδες ἄδοστους Κρήτ.

ἄδοῦ ἡ, Κύπρ.

Συντετμημένον ὑποκορ. τοῦ ἄμαρτ. οὐσ. ἄδοῦσα παρὰ τὸ ἀρχ. ἄδουσα τοῦ ρ. ἄδω. Περὶ τῶν εἰς -οῦσα ὄν. ἰδ. ἌνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 180 κέξ.

Ἡ ἄδουσα: Αἰνιγμ.

Τὴν ἄδοῦν τὴν πενταδοῦν | πέντε δέκα τὴν κρατοῦν, βγάλ-λει τῶν, τῶς ἐσοῦν

(κόσκινον, τὸ ὁποῖον καλεῖται οὕτω ἐκ τοῦ παραγομένου ἤχου κατὰ τὸ κοσκίνισμα τοῦ ἀλεύρου). Πβ. πενταδοῦ.

ἄδούλευτος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Χαλδ.) ἀδούλιφτους βόρ. ἰδιώμ. ἀδούλευγος Κύθν. Τήν. ἀιδούλευτε Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δουλευτός <δουλεύω.

Α) Παθ. 1) Ἐκεῖνος ποῦ δὲ δουλεύτηκε, ὁ μὴ ὑποστάς καλλιέργειαν ἢ κατεργασίαν σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Χαλδ.): Τὸ ἀμπέλι πόμεινε ἀδούλευτο Βιθυν. Ψωμί ἀδούλευτο (ὅπερ δὲν ἐξυμώθη καλῶς) Κεφαλλ. Οὐ τόπους ἔμ'νι ἀδούλιφτους Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τὸ ζουμάρ' ἀκόμαν ἀδούλευτον ἐν Κερασ. Ἀδούλευτον πέτραν Οἰν.

β) Μεταφ. ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ βινουμένη, ἡ στερουμένη συνουσίας Μακεδ. Κεφαλλ. 2) Ὁ ἀποκτηθεὺς ἄνευ ἐργασίας καὶ πόνου Κεφαλλ. Λυκ. (Λιβύσσ.): Εἶναι ἀδούλευτα, ὅσα ἔχει Κεφαλλ. Τὸ ἔχει ἀδούλευτο τὸ λαγεῖο αὐτόθ. || Παροιμ. φρ. Τρώει κί τὰ δουλιμένα κί τ' ἀδούλιφτα (ἐπὶ τοῦ λίαν σπατάλου) Λιβύσσ. 3) Ὁ μὴ χρησιμοποιηθεὺς εἰς ἐργασίαν, ἀμεταχειρίστος Κρήτ. Κύπρ. Νάξ. κ. ἀ.: Ἀλειτρον - ξινάριν ἀδούλευτον, μηχανὴ ἀδούλευτη Κύπρ. **β)** Ἀνεκμετάλλευτος Κύπρ.: Ἡ βῆνα ἐν ἀδούλευτῇ ἀκόμα, ἐν-νὰ βκάλη πολλές πέτρες (βῆνα = φλέψ λατομείου, ἐν-νὰ = θενά, θά). 4) Ὁ μὴ ὑποβληθεὺς εἰς πολλοὺς κόπους καὶ μὴ καταβληθεὺς ὑπ' αὐτῶν Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. Πελοπν. (Τρίκκ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἐγὼ εἶμαι δουλεμένη, δὲ βαστῶ, ἐκείνη εἶναι ἀδούλευτη, βαστάει Θράκ. Εἶναι ἀδούλευτος τῶν βασιτεῖται Τρίκκ. Αὐτὸς εἶναι ἀδούλιφτους ἀνθρου-πους Αἰτωλ. 5) Ὁ μὴ δεδουλευμένος, ἐπὶ τόκου λόγ. σύνηθ.: Τόκος ἀδούλευτος (τόκος τοῦ ὁποίου δὲν ἔληξεν ἀκόμη ἡ προθεσμία πρὸς πληρωμὴν).

Β) Ἐνεργ. 1) Ὁ μὴ ἐργαζόμενος, ὀκνηρὸς, νωθρὸς Θεσσ. (Ζαγόρ.) Ἰόνιοι Νῆσ. Κύθν. Μέγαρ. — ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 109: Ρέ, εἶναι ἀδούλευτος ὁ τσερατᾶς, τί νὰ δὸνε κάμω ὡς τὴ δουλειά μου! Μέγαρ. Ἦταν τεμπέλης, νὰ τρώῃ ἤθελε, νὰ περιδρομαῖζῃ ἀδούλευτος ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. || Παροιμ. Ἀνθρωπος ἀδούλευτος θεοκαταραμένος (τὸν ἄεργον μισεῖ ὁ Θεός) Ἰόνιοι Νῆσ. 2) Ὁ ἐργασθεὺς χωρὶς νὰ ἱκανοποιηθῇ ἐπαρκῶς ἐκ τῆς ἐργασίας του Σύμ.: Ἀδούλευτος εἶναι.

Πβ. ἀδούλης, ἄδουλος.

ἄδουλεψιὰ ἡ, Κύθν. Νάξ. (Σαγκρ. Φιλότ.) Σύμ. Χίος κ. ἀ. ἀδουλεψὰ Θράκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. δούλεψι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἡ ἔλλειψις ἐργασίας, ἀεργία Θράκ. Σύμ. κ. ἀ.: Ἐχω τρεῖς μῆνες ἀδουλεψιὰ Σύμ. Τὰ καῖκια ἐφέτος εἶχαν ἀδουλεψιὰ αὐτόθ. **β)** Ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀκνηρία Κύθν. 2) Ἡ μὴ καλλιέργεια Νάξ. (Φιλότ.) κ. ἀ.: Ἦφαιεν το ἡ ἀδουλεψιὰ τὸ χωράφι (κατεστράφη δι' ἔλλειψιν καλλιεργείας) Φιλότ. **β)** Ἡ κακὴ καλλιέργεια Νάξ. (Σαγκρ.): Ἐρριξενε τὸν καρπὸν κάτω ἡ ἀδουλεψιὰ (ἡ κακὴ καλλιέργεια ἐγένεν αἰτία, ὥστε νὰ καταπέσῃ ὁ καρπός).

3) Δυσκοιλιότης Χίος. Πβ. ἀδουλιὰ.

ἄδούλης ἐπίθ. Ἡπ. Θράκ. Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. Παξ. Πελοπν. (Μάν.) Σύμ. ἀδούλ'ς Μακεδ. Σάμ. ἀιδούλης Πελοπν. (Λακων.) ἀιδούλη Τσακων. ἀναδούλης Κεφαλλ. ἀνιδούλ'ς Μακεδ. Θηλ. ἀδούλισσα Ἡπ. Θράκ. ἀδούλ'σσα Θράκ. (Αἰν.) ἀδούλω Κεφαλλ. ἀδουλοῦ Θράκ. (Σαρεκκλ.)

